

RUSYA'NIN AFRIKA'DAKİ NÜFUZ MÜCADELESİ

Cemal Ege ÖZKAN

Giriş

Moskova'nın Afrika'da Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) dönemine dayanan olumlu bir mirası vardır. Rusya, SSCB döneminde kıtaya oldukça yakın ilişkiler geliştirmiştir. Bununla birlikte SSCB'nin ortadan kalkmasının ardından yerine gelen Rusya'nın ilk dönemlerinde söz konusu ilişkiler ivme kaybetmiştir. Ancak özellikle 2010'lu yıllarla başlayan süreçle bir değişim yaşandığı görülmektedir. Rusya'nın Batı'yla olan ilişkilerinin gerilmeye başlaması, Moskova'nın dış politikada Afrika'ya yoğunlaşan stratejiler üretmesine yol açmaktadır. Bu bağlamda Rusya ve Batı'nın Afrika kıtasında küresel düzeyde birbirlerinin etkinliğini kısıtlamak için stratejiler ürettikleri görülmektedir.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden çok daha önce, dünya kamuoyu tarafından Moskova'nın Afrika'daki nüfuzunun arttığına ilişkin görüşler yer almıştır. Rusya, özellikle kıtadaki nüfuzunu artırma konusunda iki yol izlemektedir. Birincisi, Afrika ülkelerine yapılan silah satışı ve Rus paralı asker şirketi Wagner vasıtasıyla gerçekleşmektedir. İkincisi ise Kremlin yönetiminin Afrika ülkelerine gerçekleştirdiği enerji yatırımları sayesinde.

Her ne kadar Afrika'daki nüfuz rekabeti için öncelikli olarak ABD ve Çin'in adları gündeme gelse de Rusya da Afrika'da takip ettiği politika vesilesiyle küresel güç dengesini kendisi lehine çevirmeye çalışmaktadır.

Ayrıca Rusya-Ukrayna Savaşı'nda Afrika'daki çoğu ülkenin Rusya'ya yönelik yaptırımlara katılmaması ve tarafsız politika izlemeleri, Moskova'nın kıtaya yönelik izlediği politikanın bir başarısı olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla, söz konusu durumun nedenleri incelenmeye değerdir. Bu bağlamda Rusya'nın Afrika kıtasındaki girift ilişkileri ve kurduğu ortaklıklar önemlidir.

1. Rusya, Afrika Kıtasında Nüfuz Elde Etme Konusunda Nasıl Bir Yol izliyor?

1.1. Savunma İşbirlikleri ve Silah Satışları

Küresel vekalet savaşları şiddetlendikçe, Afrika'nın gelecekteki jeopolitik dinamiklerini şekillendirmesi muhtemel olan geniş doğal kaynaklarının ve stratejik ticaret yollarının kontrolü üzerindeki rekabet de artmaktadır. Bu doğrultuda Rusya, "Wagner Grubu" gibi özel askeri şirketleri, Afrika'daki nüfuzunu arttırabilmek için bir araç olarak kullanmaktadır.¹

Özellikle de Afrika'da ülkelerinin birçoğunun kırılgan devlet yapısına ve istikrarsız hükûmetlere sahip olması, kıtada bulunan terör örgütlerinin serbest bir faaliyet alanı yaratmaktadır. Bu sebeple Afrika'da bulunan bazı devletler de söz konusu terör örgütlerine karşı topraklarını savunabilmek için paralı asker gruplarıyla anlaşma

yoluna gitmişlerdir. Bu bağlamda Rusya'nın Wagner Grubu vesilesiyle son yıllarda Afrika'daki etkisinin arttığı görülmektedir.

Rusya'nın Afrika ülkeleriyle olan ilişkisinde "savunma işbirliğine" özel bir parantez açılması gerekmektedir. Bu noktada en göze çarpan hususlardan birisi, Rusya'nın Afrika ülkelerinin silah pazarında kapladığı yerdir. 2022 yılında dünyadaki silah ticaretini takip eden Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI) hazırladığı rapor, Moskova'nın 2017-2021 yılları arasında Afrika ülkelerinin en büyük silah tedarikçisi olduğunu göstermektedir. Rusya'nın Afrika'ya gerçekleştirdiği silah satışları, kıtaya yapılan büyük silah ithalatının %44'ünü oluştururken, Rusya'yı %17'yle Amerika Birleşik Devletleri (ABD), %10'la Çin ve %6,1'le Fransa izlemiştir.²

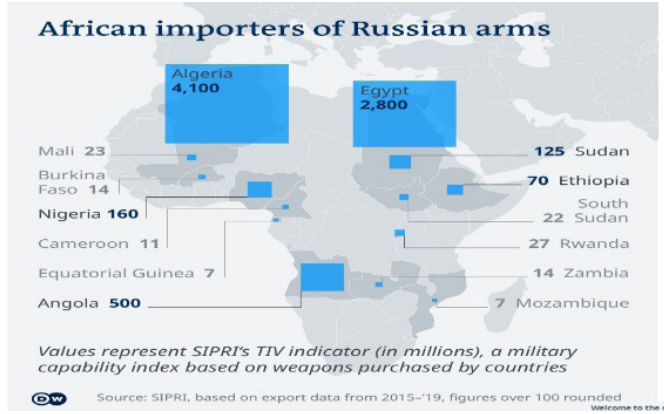
Söz konusu verilerin ortaya koyduğu en önemli gerçek, Moskova'nın Afrika'daki silah pazarının neredeyse yarısına hakim olduğudur. ABD, Çin ve Fransa'nın oranları toplandığında dahi, Rusya'nın oranına erişememektedir. Bu bağlamda Rusya'nın "rakipsiz olma yolunda" ilerlediğini söylemek yanlış olmayacaktır. Ayrıca Rusya'nın Afrika kıtasındaki ülkelerle savunma vesilesiyle ilişkilerini geliştirmesi, ilerleyen süreçte münasebetlerin "stratejik" bir mahiyete dönüşmesini kolaylaştıracaktır.

¹ Vamo Soko-Bintu Zahara Sokor, "Russia and China Ambiguity Alliance in Africa", *PRIO Blogs*, <https://blogs.prio.org/2022/09/russia-and-china-ambiguity-alliance-in-africa/>, (Erişim Tarihi: 25.10.2022).

² "Russia is Largest Supplier of Weapons to Africa - New Report", *The Independent*, <https://www.independent.co.uk/russia-is-largest-supplier-of-weapons-to-africa-new-report/>, (Erişim Tarihi: 25.10.2022).

Rusya'nın Afrika'daki en büyük silah alıcıları ve en uzun süredir buna devam eden ülkeler arasında Cezayir, Angola, Burkina Faso, Mısır, Etiyopya, Fas ve Uganda gibi ülkeler yer almaktadır.³

Görsel 1: Rusya'dan Silah İthal Eden Afrika Ülkelerinin Listesi⁴

Yukarıdaki tablodan, Rusya'nın Afrika kıtasında nüfuz kazanma yolundaki "en ayırt edici" niteliğinin silah satımı olduğu anlaşılmaktadır. Moskova yönetimi, Afrika'daki ülkeleri "silah satışı" yoluyla kendisine bağlamaya çalışan bir politika izlemektedir. Görsel 2: Rus Wagner Grubu'nun Afrika'daki Faaliyetleri⁵

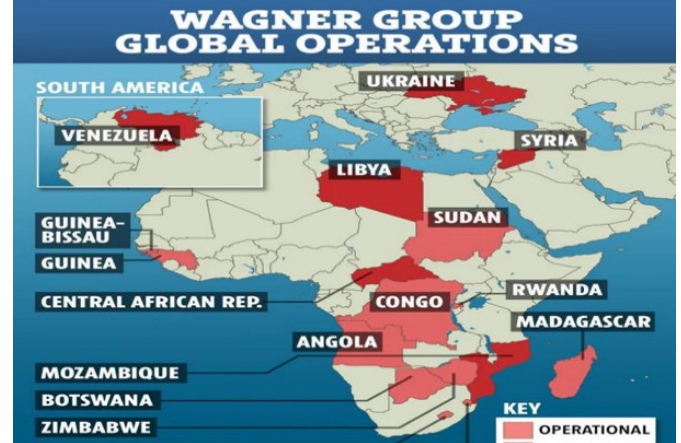

³ Moses B. Khanyile, "Sanctions Against Russia Will Affect Arms Sales to Africa: The Risks and Opportunities", *The Conversation*, <https://theconversation.com/sanctions-against-russia-will-affect-arms-sales-to-africa-the-risks-and-opportunities-180038>, (Erişim Tarihi: 25.10.2022).

⁴ "Lavrov Tours Africa Amid Diplomatic Isolation", *Deutsche Welle*, <https://www.dw.com/en/sergey-lavrov-tours-africa-amid-diplomatic-isolation/a-60745880>, (Erişim Tarihi: 26.10.2022).

⁵ "Russia's Wagner Group's Presence in Africa Goes Beyond Libya", *Daily Sabah*, <https://www.dailysabah.com/world/africa/russias-wagner-groups-presence-in-africa-goes-beyond-libya>, (Erişim Tarihi: 24.10.2022).

Görsel 3: Wagner Grubu'nun Dünya Bazındaki Faaliyetlerini Ülkeler Bazında Gösteren Tablo⁶

Yukarıda yer alan iki tablodan görüleceği üzere, Rus Wagner Grubu'nun odak noktasını Afrika kıtası oluşturmaktadır. Wagner'in Afrika kıtası dışında Ukrayna, Suriye ve Venezuela'da faaliyet gösterdiği bilinmektedir. Dünya ölçeğiyle kıyaslandığında, Afrika'daki hükümetlerin daha istikrarsız yapılara sahip olmaları, Rusya'nın bölgedeki etkisini arttıran itici bir unsurdur.

1.2. Enerji Yatırımları

Rusya'nın Afrika'da nüfuz elde etmek için takip ettiği siyasetlerden birisini de kıtadaki "enerji yatırımları" oluşturmaktadır. Rusya da tıpkı Çin gibi Afrika'da gerçekleştirdiği yatırımlar konusunda Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası gibi uluslararası örgütlerin sunduğu şartları koşmamaktadır.⁷ Özellikle Afrika'da otoriter rejimlerle yönetilen bazı ülkelere Rusya'nın "insan hakları ve iç yapıya karışmama vb." konularda dayatmada

⁶ "War crimes by Russians in Libya, Syria and the Central African Republic", *Il Corriere Nazionale*, <https://www.corrierenazionale.net/138480-2/>, (Erişim Tarihi: 24.10.2022).

⁷ "How Russia is Growing Its Strategic Influence in Africa", *The Conversation*, <https://theconversation.com/how-russia-is-growing-its-strategic-influence-in-africa-110930>, (Erişim Tarihi: 25.10.2022).

bulunmamaları, söz konusu ülkeleri Moskova'yla işbirliğine iten önemli etkenlerdendir. Bu bağlamda Rusya, kıtaya yatırımda bulunurken; ABD ya da diğer uluslararası örgütler gibi demokrasi vb kriterleri önemsememektedir. Rusya daha çok Afrika'daki ülkelerde bulunan üst yapılarla anlaşarak etkinliğini arttırmayı hedeflemektedir. Dolayısıyla Rusya için önemli olan tabandan ziyade; tavandır. Bir diğer deyişle Rusya'nın hedefi, Afrika'daki ülkelerin halklarını kazanmak değil, elitlerini kazanmaktır.

Vladimir Putin yönetimi altında Rusya'nın Afrika kıtasıyla olan ticaretin ciddi bir biçimde arttığı gözlemlenmektedir. Bu bakımdan Rusya ve Afrika arasındaki ticaretin 2005 ile 2015 yılları arasında %185 oranında artması dikkat çekicidir. Rusya'nın ekonomik olarak Afrika'daki odak noktasını "enerji sektörü" oluşturmaktadır. Afrika'daki kilit Rus yatırımları petrol, doğalgaz ve nükleer enerji alanlarındadır. Ayrıca Afrika'daki 620 milyon insanın elektriğe ulaşımının olmaması, Rusya'nın nükleer enerji endüstrisine de potansiyel pazarlar sağlamaktadır. Bu bağlamda Gazprom, Lukoil Rostec ve Rasotam gibi birçok Rus şirketi Afrika'da faaliyet göstermektedir.⁸ Rusya'nın nükleer teknolojiyi Afrika ülkeleri üzerinden hem kâr elde etmek hem de kıtadaki siyasi gücünü arttırmak için kullandığı söylenebilir.

Tüm bunlarla birlikte, Moskova'nın 2014 yılında Kırım'ı uluslararası hukuka aykırı olarak ilhak etmesinin ardından Batı'yla olan ilişkilerinin gerilmesi ve

2022 yılının Şubat ayında Ukrayna'yı işgal etmesiyle mevzubahis ilişkilerin neredeyse kopma noktasına gelmesi, Rusya'nın yeni pazarlar aramasına yol açmaktadır. Bu bağlamda Afrika'daki çoğu ülkenin gerek zengin yer altı madenlerine sahip olması gerek istikrarsız hükümetler tarafından yönetilmesi, Moskova'nın bir bakıma iştahını kabartmaktadır.

Dahası Rusya'nın Afrika'daki ülkelerle imzaladığı anlaşmaların detayları neredeyse her zaman gizlilik içinde kalmakta ve bu da söz konusu anlaşmaların gerçek değerlerini ya da Afrika'daki ülkelere getirebileceği katkıları değerlendirmeyi zorlaştırmaktadır. Rusya'nın yaklaşık yirmi Afrika ülkesiyle doğal kaynak anlaşmasının olduğu belirtilmelidir.⁹

Görsel 4: Rusya'nın Afrika Kıtasındaki Enerji Yatırımlarını, Silah Anlaşmaları vb. Aktivitelerini Gösteren Tablo¹⁰

İlgili tablodan görüleceği üzere Rusya, Afrika'ya enerji yatırımında bulunurken; daha çok stratejik alanlara odaklanmaktadır. Bunlar arasında

⁸ Aynı yer.

⁹ "Russia's Strategic Goals in Africa", *Africa Center*, <https://africacenter.org/experts/joseph-siegle/russia-strategic-goals-africa/>, (Erişim Tarihi: 25.10.2022).

¹⁰ "The Kremlin's Inroads After The Africa Summit", *Institute for the Study of War*, <https://www.understandingwar.org/backgrounder/kremlins-inroads-after-africa-summit>, (Erişim Tarihi: 22.10.2022).

Nükleer enerji, maden ve yer altı zenginliklerini çıkarmaya yönelik faaliyetler önemli ölçüde yertmektedir. Ayrıca enerji anlaşmalarının uzun süreli anlaşmalar olduğu ve jeopolitik tercihleri de barındırdığı göz önünde bulundurulmalıdır. Dolayısıyla Rusya'nın Afrika ülkeleriyle enerji bağlamında geliştirdiği ilişkilerin stratejik ortaklığa dönüşmesi de kolaylaşmaktadır. Enerji alanında yapılan işbirliği, ilerleyen süreçte Afrika ülkelerinin Rusya'dan silah alımlarını da arttırmalarına yol açmaktadır. Bu durum, Wagner gibi Rus özel askeri şirketlerinin Afrika ülkeleri tarafından kiralanmasını da sağlamaktadır. Böylelikle Rusya'nın enerji yatırımları, kıtadaki ülkelerle olan ilişkilerinin çok yönlü bir mahiyet kazanmasına neden olmaktadır. Elbette, unutulmaması gereken noktalardan birisi de Afrika'daki her ülkenin Mısır örneğinde olduğu gibi güçlü bürokrasiye ve devlet yapısına da sahip olmadığıdır. Zaten, Afrika'daki kırılgan ve istikrarsız yapı, Rusya'nın kıtadaki etkisini arttırmasını hızlandıran temel unsurdur.

Tüm bunlarla birlikte, Rusya'nın Afrika'daki nüfuzunu arttırma hususunda "silah ve savunma anlaşmalarının mı, yoksa enerji yatırımları mı daha etkili" diye bir kıyaslama yapılırsa ilk seçeneğin daha etkili olduğu söylenebilir. Yani Rusya, Afrika kıtasında nüfuz elde etmek için enerji anlaşmaları ve yatırımlarından ziyade; paralı askerlere ve silah anlaşmalarına güvenmektedir.

1.3. Sudan ve Mali Örnekleri

Sudan ve Mali örnekleri, Rusya'nın Afrika'da nasıl nüfuz elde ettiğini göstermesi açısından önemlidir. Rusya, Kızıldeniz'de, özellikle Port Sudan kenti vesilesiyle deniz limanına erişim sağlamaya çalışmaktadır.¹¹ Rusya, Sudan Devlet Başkanı Ömer el-Beşir döneminde (1989-2019) Port Sudan'a erişim sağlamak için anlaşma sağlamış; ancak 2019 yılında gerçekleşen darbenin ardından iktidarı ele geçiren askeri hükümet, söz konusu anlaşmayı 2021 yılının Nisan ayında ABD'nin yoğun baskısının ardından dondurmuştur.

Tüm bunlarla birlikte 2021 yılının Ekim ayında Sudan'da bir askeri darbe daha gerçekleşmesi, süreci Rusya'nın lehine döndürmüştür. Bahsi geçen darbenin ardından ABD, Avrupa Birliği (AB) ve Dünya Bankası Sudan'a olan mali yardımı dondurma kararı almıştır.¹² Dolayısıyla darbenin ardından Sudan'ın Batı tarafından izolasyona maruz kalması, Moskova ve Hartum arasındaki ilişkilerin yeniden ivme kazanmasına yol açmıştır. Bu bağlamda Kremlin'in "krizler" vesilesiyle Afrika jeopolitiğindeki etkisini arttırmayı hedeflediği anlaşılmaktadır. Ayrıca hem darbe sonrası hem de Rusya'nın Ukrayna'yı işgaliyle devam eden süreçlerde Moskova, Sudan'daki nüfuzunu Wagner grubu vasıtasıyla oldukça arttırmıştır.¹³

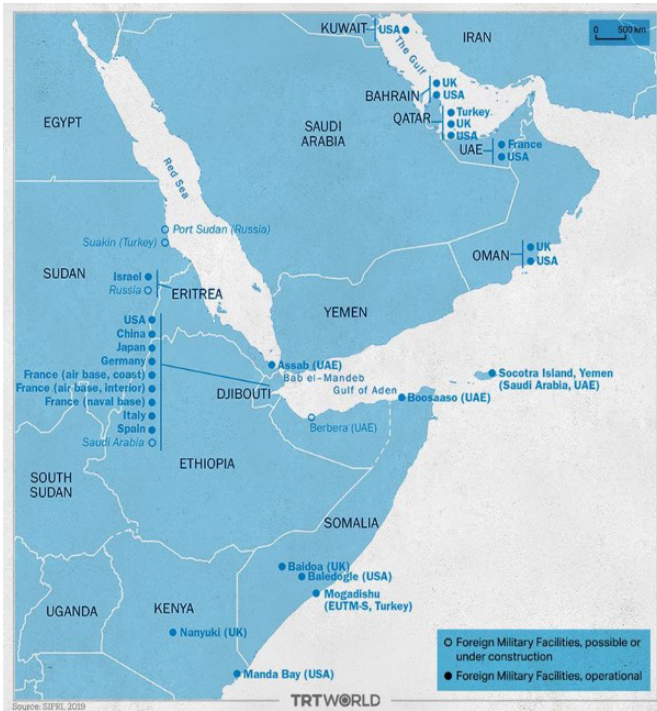
¹¹ Joseph Siegle, "The Future of Russia-Africa Relations", *Brookings Institution*, <https://www.brookings.edu/blog/africa-in-focus/2022/02/02/the-future-of-russia-africa-relations/>, [Erişim Tarihi: 25.10.2022].

¹² Anton Mardasov, "Russia Eyes Port Sudan As Key Naval Hub", *Al Monitor*, <https://www.al-monitor.com/originals/2022/08/russia-eyes-port-sudan-key-naval-hub#ixzz7ipoj6sLK>, [Erişim Tarihi: 25.10.2022].

¹³ "Marc Espanol", "Russia, Wagner Group Expand Ties with Sudan", *Al Monitor*, <https://www.al-monitor.com/originals/2022/04/russia-wagner-group-expand-ties-sudan>, [Erişim Tarihi: 25.10.2022].

Yukarıda yer alan haritadan Rusya'nın niçin Port Sudan kentindeki limana ilgi duyduğu daha net anlaşılabilir. Söz konusu liman, Afrika'ya giriş kapısı niteliğindedir. Ayrıca Rusya, Kızıldeniz'de etkinliğini arttırarak, bölgede ABD'ye meydan okumaya çalıştığı söylenebilir.

Görsel 5: Port Sudan Kentindeki Limanın Konumu¹⁴

Son zamanlarda Rusya'nın üzerinde etkisini arttırmaya çalıştığı bir diğer Afrika ülkesi de Mali olmuştur. Rusya'nın 24 Şubat 2022 tarihinde Ukrayna'ya karşı başlattığı işgal sonrasında da Afrika'yla olan ilişkilerini hızla artan bir ivmeyle sürdürdüğü söylenebilir. Bunun en bariz örneklerinden birisi de Mali'dir. Fransa, Mali'den çekilirken; bu boşluğu Rusya'nın doldurduğu görülmektedir. Moskova, Wagner grubu vasıtasıyla Mali'deki nüfuzunu arttırmaktadır.¹⁵ Özellikle 2020 yılında Mali'de yaşanan

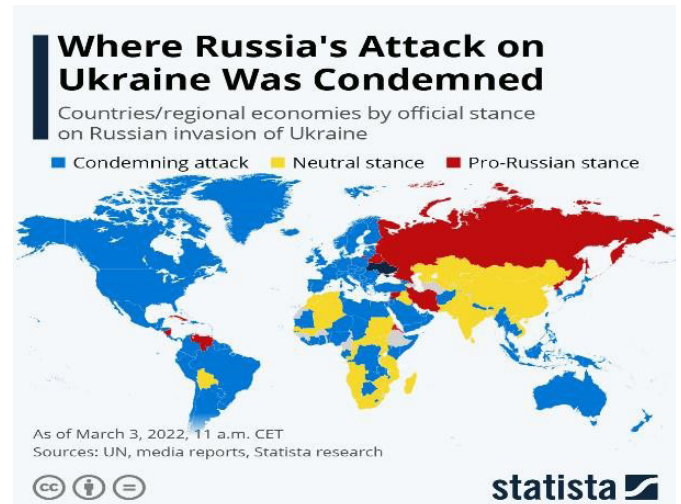
askeri darbenin ardından Bamako'nun Paris'le olan ilişkileri iyice gerilmiştir.

Söz konusu süreçte Mali'nin Wagner grubuyla çalışmaya başlaması, Fransa'nın eski kolonisinden bir bakıma kovulmasına yol açmıştır. Dolayısıyla Rusya'nın Afrika'daki "istikrarsızlıklar ve krizler üzerinden beslendiğini ifade etmek mümkündür.

2. Ukrayna'daki Savaşın Rusya'nın Afrika Ülkelerine Yönelik Yaklaşımına Etkisi

Rusya'nın Ukrayna'ya karşı başlattığı işgal sonrası, Moskova'nın dış politikasında aha çok Afrika'ya vurgu yapan söylemlere rastlanıldığı ve Moskova'nın söz konusu bölgelerde nüfuzunu arttırmaya yönelik bir siyaset izlemeye devam ettiğini öne sürmek mümkündür. Bunlarla birlikte bahsi geçen savaş, Afrika'da evrensel bir kınamaya neden olmamıştır.

Görsel 6: 2022 Yılı'nın Mart Ayında BM'de Rusya'nın Saldırısını Kınayan Devletler¹⁶

¹⁴ "Why is Russia Establishing a Naval Base in Sudan?", *TRT World*, <https://www.trtworld.com/magazine/why-is-russia-establishing-a-naval-base-in-sudan-42205>, [Erişim Tarihi:26.10.2022].

¹⁵ "As Europe Withdraws from Mali, Russia Gets the Upper Hand", *Atlantic Council*, <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/as-europe-withdraws-from-mali-russia-gets-the-upper-hand/>, [Erişim Tarihi: 25.10.2022].

¹⁶ "Where Russia's Attack on Ukraine Was Condemned", *Statista*, <https://www.statista.com/chart/26946/stance-on-ukraine-invasion/>, [Erişim Tarihi:25.10.2022].

Özellikle bu tablo; daha önceki bölümde bahsedilen Wagner tablolarıyla daha da anlam kazanmaktadır. Bu durum, Rusya'nın Afrika'da izlediği politikanın meyvelerini aldığı şeklinde yorumlanabilir.

Birçok Afrika ülkesinin Ukrayna'daki savaşta taraf tutma konusundaki çekinceleri, 2022 yılının Nisan ayında Birleşmiş Milletler (BM) Genel Kurulu'nun Rusya'nın İnsan Hakları Konseyi üyeliğini askıya almak için oy kullanmasında daha da gün yüzüne çıkmıştır. 54 Afrika devletinden sadece 10'u karar lehine oy kullanırken, dokuzu karşı çıktı ve 35 ülke çekimser kalmış ya da oylamaya katılmamıştır.¹⁷

Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, 2022 yılının Temmuz ayında Mısır, Kongo Cumhuriyeti, Uganda ve Etiyopya gibi ülkelere ziyarette bulunmuştur. Lavrov, ziyaret ettiği dört ülkedeki gazetelerde yayınlanan bir açıklamada, Afrika kıtasını "ABD'nin ve onların Avrupa uydularının tek kutuplu bir dünya düzenini dayatma girişimlerine karşı direndiği için övmüştür."¹⁸

Lavrov, söz konusu ziyaretle Rusya'nın izole edilmiş bir ülke olmadığını dünyaya göstermeye çalışmıştır. Bu bakımdan Rusya'nın Afrika'da izlediği dış politika, argümanlarını devam ettirme konusunda önemlidir. Dolayısıyla çoğu Afrika ülkesinin Rusya-Ukrayna Savaşı'nda tarafsız bir politika izlemelerinde Rusya'nın son yıllarda kıtada olan etkinliğini arttırmış olması önemli bir etken olmuştur.

Daha önce de vurgulandığı üzere, özellikle Moskova'nın Afrika'da paralı asker gruplarıyla etkinliğini ve bölgedeki yatırımlarını büyütmesi, Afrika ülkelerinin tutumunu ciddi ölçüde etkilemektedir.

Ayrıca Kremlin'in Batı'yla gerginleşen ilişkileri sırasında Afrika'da yeni kriz alanlarının oluşturulmasını hedefleyecek adımlar attığı görülmektedir. Örneğin, Rusya'nın körüklediği küresel gıda krizinin bir numaralı hedefi Batı'dır. Moskova'nın bir amacının da gıda sevkiyatı yapılamayan Asya ve Afrika'daki yaşayan fakir ülkelerin vatandaşlarının bir şekilde Avrupa'ya göç etmesini sağlamak olabileceği öne sürülebilir.

24 Ekim 2022 tarihinde Rus Büyükelçi ve Rusya-Afrika Ortaklık Forumu başkanı Oleg Ozerov, 2023 yılının Temmuz ayında ikincisi düzenlenecek Rusya-Afrika Zirvesi'ne çoğu Afrikalı liderin katılmasını beklediklerini vurgulayarak, "Yeni çok kutuplu dünyanın mimarisini düzenlemek için tartışılması ve çözülmesi gereken birçok ciddi siyasi sorun var." demiştir.¹⁹ Ozerov'un sözleri, Rusya'nın Ukrayna Savaşı'yla birlikte Afrika'ya olan yaklaşımının nasıl şekillendiğini göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

Bu bağlamda Rusya'nın çok kutuplu dünya söyleminde Afrika'ya yönelik izlediği politikanın oldukça önem taşıyacağı açıktır. Bunlara ilave olarak Rusya'nın gerçekleştirecek mevzubahis

¹⁷ "Lavrov Tours Africa Amid Diplomatic Isolation", *Deustch Welle*, <https://www.dw.com/en/sergey-lavrov-tours-africa-amid-diplomatic-isolation/a-60745880>, [Erişim Tarihi:26.10.2022].

¹⁸ Aynı yer.

¹⁹ "Russia Expects Most African Heads of State to Attend Russia-Africa Summit", *TASS*, <https://tass.com/politics/1526725>, [Erişim Tarihi:26.10.2022].

zirveyle, yeni pazar arayışlarını hızlandıracağını ve bu nedenle Afrika'ya daha da yönelebileceği öngörülebilir.

Sonuç

Son yıllarda Rusya, Afrika kıtasında SSCB'den kalan olumlu mirasının üzerine de ekleyerek, kıtadaki ülkelerle olan işbirliğini ciddi ölçüde arttırmıştır. Bu bağlamda Rusya, özel askeri şirketleri kullanarak, söz konusu kıtadaki etkinliğini arttırmaktadır.

Özellikle Rusya'nın Afrika'daki etkisini arttırmak için Wagner unsurlarını kullanması, çoğu diktatörlük ve askeri hükûmetle yönetilen Afrika ülkeleri için bir cazibe unsurudur. Yani söz konusu ülkeler, doğrudan bir şekilde devletle muhatap olmuyorlardır. Bir diğer deyişle, bürokratik bir süreç işlememektedir.

Rusya-Ukrayna Savaşı'yla başlayan süreçte, değişen yeni güvenlik paradigmalarıyla ABD'nin Afrika'da Çin'den ziyade; Rusya'nın etkinliğini kısıtlayabilecek adımlar atmaya yönelebileceği söylenebilir. Her ne kadar Çin'in Afrika'da ekonomik olarak Rusya'ya karşı üstünlüğü bulursa da Moskova'nın da silah satımında ve savunma işbirlikleri konusunda üstünlüğü bulunmaktadır. Bu bağlamda mevcut konjonktürde Washington'un Afrika'daki politikasındaki önceliğinin Moskova'nın nüfuzunu arttırmasını engellemek olacağı söylenebilir.

YAZAR

Cemal Ege Özkan, 2019 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun olmuştur. Yüksek lisans derecesini, 2022 senesinde aynı üniversitenin Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı'nda hazırladığı "Türk Siyasi Hayatında Selim Rauf Sarper ve Faaliyetleri" başlıklı teziyle almıştır. Hâlihazırda aynı enstitüde doktora eğitimine devam etmektedir. 2020-2021 yılları arasında Türk Tarih Kurumu Yüksek Lisans Bursiyeri olan Özkan, iyi derecede İngilizce bilmektedir.

ANKASAM

STRATEJİK BAKIŞ

ÇANKAYA MAHALLESİ, CEMAL NADİR SOKAK, NO: 9, 06690, ÇANKAYA - ANKARA/TÜRKİYE
TEL: +90 312 474 00 46 · FAKS: +90 312 474 00 45 · E-POSTA: info@ankasam.org

COPYRIGHT © 2021

Bu yayının tüm hakları Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi'ne (ANKASAM) aittir. 5846 sayılı fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak göstererek yapılacak makul alıntılar dışında ANKASAM'ın izni olmaksızın yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kavit ve bilgi depolama, vd.) yollarla basımı, yayını, çoğaltması veya dağıtımı yapılamaz. Bu çalışmada yer alan görüş ve değerlendirmeler yazarına ait olup, kurumsal olarak ANKASAM'ın resmi görüşünü yansıtmaz.

PARA İLE SATILAMAZ